

Program Rodzina 500 Plus w województwie opolskim. Dwa lata realizacji – dane wstępne

28.09.2018 r.

Ponad 50 tys. rodzin w województwie opolskim co miesiąc otrzymywało świadczenie wychowawcze z Programu Rodzina 500 Plus

Programem Rodzina 500 Plus w województwie opolskim w 2017 r. zostało objętych 55,0 tys. rodzin i 82,3 tys. dzieci. Przeciętnie w rodzinie wsparcie finansowe było udzielone na 1,49 dziecka, a średnio w kraju na 1,53 dziecka.

Województwo opolskie charakteryzuje się najmniejszą wartością wypłacanych świadczeń z Programu Rodzina 500 Plus (łącznie w 2017 r. 290,8 mln zł), co wynika z najmniejszej liczby rodzin uprawnionych do świadczenia (2,1% w skali kraju). Cechą wyróżniającą województwo jest niski udział świadczeń kierowanych do rodzin z dziećmi zamieszkujących obszary wiejskie 50%, (w kraju – 66%).

W województwie opolskim świadczenie otrzymywało 51,0% dzieci poniżej 18 roku życia

Tablica 1. Podstawowe dane o realizacji Programu Rodzina 500 Plus w województwie opolskim

Wyszczególnienie	2017
Liczba rodzin uczestniczących w programie (w tys.)	55,0
Udział (%) rodzin uczestniczących w programie w skali kraju	2,1
Liczba dzieci objętych programem (w tys.)	82,3
Udział (%) dzieci objętych programem w skali kraju	2,1
Wartość wypłaconego świadczenia w mln zł	290,8
Udział (%) wartości wypłaconego świadczenia w skali kraju	2,1
Udział (%) dzieci uprawnionych do otrzymania świadczenia wśród ogółu dzieci do 18 r. życia	51,0
Udział (%) dzieci uprawnionych do otrzymania świadczenia w gminie:	
miejskiej	50,0
wiejskiej	50,0
miejsko-wiejskiej	53,0
Liczba pierwszych dzieci otrzymujących świadczenie (w tys.)	31,8
Udział (%) pierwszych dzieci otrzymujących świadczenie w grupie ogółu dzieci	38,6
Udział (%) jedyneków otrzymujących świadczenie w grupie ogółu dzieci	18,5

Źródło: Raport Rodzina 500+, stan na 31 lipca 2017 r., Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W 2017 r. w województwie opolskim względem lat poprzednich wzrósł współczynnik dzietności (wobec 2016 r. o 0,087, a wobec 2015 r. o 0,164) i wyniósł 1,288. W latach 2017 i 2016 odnotowano więcej urodzeń żywych w stosunku do 2015 r. (przed wdrożeniem Programu Rodzina 500 Plus). W 2017 r. w porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano więcej urodzeń o 5,2%, a w relacji do 2015 r. o 9,6%. W województwie opolskim zarówno w 2017 r., jak i 2016 r. najczęściej dzieci urodziło się jako pierwsze. Było to odpowiednio: 3922 dzieci (tj. 43,2% ogółu urodzonych) i 4041 (tj. 46,8%), ale w zdecydowanej większości nie były objęte świadczeniem wychowawczym. Kolejną grupę, pod względem liczebności stanowiły dzieci urodzone jako drugie w 2017 r. było ich 3684 (tj. 40,6%), a w 2016 r. 3310 (tj. 38,3%). Pozostałe urodzone, czyli 3 i kolejne dzieci łącznie stanowiły 16,3% w 2017 r., a 14,9% w 2016 r. Jednocześnie największa

W 2017 r. urodziło się o 9,6% więcej dzieci niż w 2015 r.

dynamika liczby urodzonych dzieci w 2017 r. przypadła na kobiety mające 39 lat, które urodziły o 35,7% więcej dzieci niż ich rówieśniczki w 2016 r. Znaczący wzrost liczby urodzonych dzieci dotyczył także kobiet, które w 2017 r. były w wieku 43 lat (urodziły o 26,7% więcej dzieci niż ich rówieśniczki w roku poprzednim), 41 lat (o 23,4% więcej), 36 lat (o 23,1% więcej), 37 lat (o 17,9% więcej) oraz 35 lat (o 17,8% więcej). Podobną tendencję odnotowano w 2016 r., gdy największą dynamikę liczby urodzonych dzieci zarejestrowano wśród kobiet mających 41-42 lata, tj. 41-latki urodziły o 45,5% więcej dzieci niż ich rówieśniczki w 2015 r., 42-latki o 30,3%, natomiast 40-latki urodziły o 27,5% więcej dzieci od kobiet w ich wieku w 2015 r. Znaczący wzrost liczby urodzonych dzieci przypadł również na kobiety w wieku 32-34 lata i 38-latki. Odpowiednio w 2016 r. wobec 2015 r. było to więcej o 14,1% w przypadku 32-latek, o 16,1% w przypadku 33-latek, 13,5% w grupie 34-latek i 13,1% w wśród 38-latek. Kolejność rodzonych dzieci w zależności od wieku matki może sugerować, że Program Rodzina 500 Plus był stymulujący dla powiększania rodzin poprzez rodzenie 2-go i kolejnych dzieci.

W 2017 r. w odniesieniu do poprzedniego roku zwiększył się udział dzieci w grupie wieku 0–2 lata do poziomu 15,5% (wobec 15,1% w 2016 r.) w liczbie ludności w wieku do 18 roku życia. Proces ten spowodował zmniejszenie skali ubytku dzieci i młodzieży poniżej 18 roku życia w populacji województwa opolskiego.

Tablica 2. Ludność w wieku do 18 roku życia w województwie opolskim
stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2015	2016	2017
	w liczbach bezwzględnych			rok poprzedni = 100		
Ogółem	169694	167936	167248	98,4	99,0	99,6
w wieku:						
0–2 lata	24860	25322	25903	97,6	101,9	102,3
3–6	36514	34999	34444	97,9	95,9	98,4
7–12	52250	53751	54696	102,1	102,9	101,8
13–15	26450	25316	24768	96,1	95,7	97,8
16–18 lat	29620	28548	27437	95,6	96,4	96,1

Wpływ realizacji Programu Rodzina 500 Plus na ograniczenie ubóstwa

W 2017 r. w relacji do lat poprzednich w województwie opolskim nastąpiła poprawa sytuacji materialnej gospodarstw domowych. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę wynosił 1389,92 zł, tj. o 7,9% (o 101,18 zł) więcej niż w 2015 r. Dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwie domowym kształtował się na poziomie 1329,82 zł, co oznaczało wzrost o 7,8% (o 96,55 zł) wobec poprzedniego roku.

Poprawa sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych znalazła odzwierciedlenie w zmniejszeniu się zasięgu ubóstwa. W województwie opolskim w 2017 r. w stosunku do 2016 r. wystąpił spadek stopy ubóstwa relatywnego o 1,0%, a w relacji do 2015 r. o 4,1%. Podobnie sytuacja kształtowała się w zakresie stopy ubóstwa skrajnego, które zmniejszyło się w 2017 r. o 2,0% wobec 2016 r. i o 3,3 % w relacji do 2015 r. W 2017 r. odnotowano także zmniejszenie się ubóstwa ustawowego o 2,8%, a w stosunku do 2016 r. i o 3,1% wobec 2015 r. Ponadto w 2017 r. w województwie opolskim wskaźniki ubóstwa kształtowały się na niższym poziomie niż przeciętnie w kraju.

Tablica 3. Wskaźniki zagrożenia ubóstwem według granic ubóstwa

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2015	2016	2017
	Polska			województwo opolskie		
Wskaźnik granicy ubóstwa skrajnego (minimum egzystencji)	6,5	4,9	4,3	6,5	5,2	3,2
Wskaźnik relatywnej granicy ubóstwa	15,5	13,9	13,4	13,7	10,6	9,6
Wskaźnik "ustawowej" granicy ubóstwa	12,2	12,7	10,7	10,6	10,3	7,5

W 2017 r. poprawiła się w odniesieniu do lat poprzednich sytuacja materialna rodzin, a tym samym zmniejszył się zasięg ubóstwa

Efektem zmniejszającego się poziomu ubóstwa może być wzrost poziomu konsumpcji. Wyraża się on zwiększoną wartością sprzedaży detalicznej towarów konsumpcyjnych, a także niekonsumpcyjnych. Wartość sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2017 r. w województwie opolskim wzrosła w odniesieniu do poprzedniego roku o 17,2% (w 2016 r. – o 1,4%) i była znacząco wyższa niż w kraju. Wzrost sprzedaży w 2017 r. w skali roku obserwowano m.in. w grupach towarów żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 10,8%), prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 54,5%).

W województwie opolskim w 2017 r. odnotowano wzrost poziomu konsumpcji, a tym samym wzrost wartości uzyskanej ze sprzedaży detalicznej (o 17,2% wobec 2016 r.)

Tablica 4. Dynamika sprzedaży detalicznej według wybranych grup towarów (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2015	2016	2017
	Polska			województwo opolskie		
	rok poprzedni = 100					
Ogółem	100,9	104,0	108,4	101,4	101,4	117,2
w tym:						
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	102,3	107,2	107,0	101,2	99,6	110,8
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	115,9	105,4	109,4	127,8	104,9	154,5

Przejawem większej konsumpcji na skutek wypłacanego świadczenia wychowawczego 500 zł na dziecko może być wzrost poziomu korzystania z usług turystycznych, kulturalnych, sportowych i rozrywkowych. Są to usługi ponadpodstawowe, a korzystanie z nich jest uzależnione od stopnia zamożności gospodarstw domowych.

W województwie opolskim wzrósł w 2017 r. względem 2015 r. poziom korzystania z usług kierowanych m.in. do dzieci i młodzieży

W województwie opolskim w 2017 r. w relacji do 2015 r. wzrosła liczba korzystających z obiektów noclegowych o 28,2%. Największy przyrost odnotowano w przypadku hoteli (o 41,1%) i innych obiektów hotelowych (o 29,3%). Najsilnie związane z Programem Rodzina 500 Plus może być korzystanie z obiektów obsługujących przede wszystkim dzieci i młodzież. W 2017 r. wobec 2015 r. wzrosła liczba korzystających z obiektów, które z założenia przeznaczone są dla dzieci, tj. ośrodków kolonijnych (ponad 9 razy), domów wycieczkowych (o 23,5%), ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych (o 9,3%), szkolnych schronisk młodzieżowych (o 8,5%) czy schronisk młodzieżowych (o 6,3%).

Równocześnie z realizacją Programu Rodzina 500 Plus obserwuje się rozwój sfery kulturalno-rozrywkowej, w szczególności kierowanej do dzieci i młodzieży. W województwie opolskim w 2017 r. ogólna liczba instytucji zaliczanych do centrów, domów i ośrodków kultury oraz klubów i świetlic wynosiła 214 po odnotowanym wzroście ich liczby o 3 instytucje w 2016 r. ich stan powrócił do poziomu z 2015 r. Mimo zmieniającej się liczby instytucji wystąpił wzrost liczby organizowanych imprez. W 2017 r. zorganizowano o 2,9 % więcej imprez niż w 2016 r. Wzrósł także udział imprez z płatnym wstępem – w 2017 r. stanowiły one 9,1% ogółu imprez, w 2016 r. odpowiednio – 8,1%, a, w 2015 r. – 6,8%. Znacząco (o 19,4%) w latach 2015–2017 zwiększyła się liczba uczestników imprez, niezależnie od formy udziału. Wysoki ich przyrost (o 13,4 %) odnotowano w 2016 r. wobec 2015 r., a w 2017 r. o dodatkowe 5,2% w stosunku do 2016 r. W 2017 r. dzieci i młodzież szkolna będąca członkami grup artystycznych liczyła więcej o 15,7% niż w 2015 r., a członkami różnych kół - o 7,6% niż w 2015 r.

W województwie opolskim dostrzeżono wzrost zainteresowania czynnym uprawianiem sportu, także wśród dzieci i młodzieży. W 2016 r. wskaźnik aktywności sportowej wyniósł 33 wobec średniej dla kraju równej 27. Grupa ćwiczących dzieci i młodzieży w wieku do 18 lat łącznie liczyła 19,9 tys., tj. 61,3% ogółu czynnie uprawiających sport w województwie w 2016 r. W odniesieniu do 2014 r. odnotowano wzrost o 3,4 p. proc. Liczba zajęć stałych prowadzonych przez młodzieżowe domy kultury oraz międzyszkolne ośrodki sportowe zwiększyła się o połowę, a zajęć okresowych o 46,2%. Znaczący przyrost – o 75,7% - odnotowano w przypadku uczestników zajęć stałych. W 2016 r. zorganizowano 102 zajęcia w formie stałej, w których udział wzięło 2,6 tys. osób.

Opracowanie merytoryczne:
Opolski Ośrodek Badań Regionalnych
Tel: 77 423 01 10, 510 993 208
e-mail: m.molodowicz@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:
Informatorium
Tel: 77 423 10 00, 510 993 218
e-mail: sekretariatUSopl@stat.gov.pl

 www.opole.stat.gov.pl

 @opole_STAT

 @GlownyUrzadStatystyczny

Powiązane opracowania

[Raport Rodzina 500+](#)

[Zasięg ubóstwa ekonomicznego w Polsce w 2017 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

[Demografia](#)